
**MONITORING
TENDÓW
DLA MIASTA KIELCE
(2017-2019)**

SPIS TREŚCI

WSTĘP I METODYKA BADAWCZA	3
ROZDZIAŁ I KIELCE PRZYJAZNE DLA MIESZKAŃCÓW.....	6
1. LUDNOŚĆ	6
2. MIESZKALNICTWO.....	11
3. OCHRONA ZDROWIA.....	12
4. EDUKACJA	15
5. KULTURA.....	17
6. BEZPIECZEŃSTWO	20
ROZDZIAŁ II. KIELCE ATRAKCYJNE DLA BIZNESU, OSÓB PRZEDSIĘBIORCZYCH I KREATYWNYCH.....	23
1. PRACUJĄCY.....	23
2. BEZROBOCIE	23
3. WYNAGRODZENIA.....	24
4. NIERUCHOMOŚCI	25
5. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ.....	26
6. TURYSTYKA	27
7. TRANSPORT	29
ROZDZIAŁ III: ZIELONE I CZYSTE KIELCE	32
1. JAKOŚĆ POWIETRZA	32
2. ODPADY.....	34
3. ZIELONA INFRASTRUKTURA.....	35
4. ENERGIA	36
5. ŚCIEKI.....	36
6. SIEĆ KANALIZACYJNA.....	37
7. SIEĆ WODOCIĄGOWA.....	37
8. SIEĆ GAZOWA.....	38
ROZDZIAŁ IV: KIELCE NOWOCZEŚNIE ZARZĄDZANE.....	40
1. FINANSE MIASTA.....	40
2. PROJEKTY STRATEGICZNE	43
V. TRENDY ŚWIATOWE.....	44
VI. PODSUMOWANIE	48
BIBLIOGRAFIA.....	51
SPIS TABEL.....	52
SPIS WYKRESÓW.....	53

Monitoring strategii rozwoju rozumiany jest jako proces systematycznego zbierania i analizowania informacji ilościowych i jakościowych o stanie postępu w realizacji celów i zadań przewidzianych w dokumencie strategicznym. Jego zadaniem jest odpowiedź na pytanie czy prowadzone przedsięwzięcia są zgodne ze wstępnymi założeniami, uzyskanie informacji na temat skuteczności wdrażanych instrumentów oraz ustalenie skali zmian, która zaszła w danym okresie.

Funkcją monitoringu strategicznego jest dostarczanie wiarygodnych danych jako punktu wyjścia w procesie podejmowania decyzji, wyznaczania kierunków w formułowaniu i realizacji polityki miejskiej.

System monitorowania „**Strategii rozwoju Miasta Kielce na lata 2007-2020. Aktualizacja**”¹ oparty jest o trzy główne moduły w tym 1) monitoring wskaźników strategicznych, 2) monitoring wskaźników kontekstowych, 3) monitoring trendów. Elementy te mają dostarczyć rekomendacji w zakresie zmian w polityce rozwoju miasta i stanowić podstawę do niezbędnych zmian o charakterze operacyjnym, taktycznym i strategicznym, ewoluujących przez oddziaływanie sytuacji społeczno-gospodarczą, aktualnych trendów.

Monitoring trendów jako element systemu monitorowania polega na poszukiwaniu i prezentacji najnowszych trendów na podstawie wskaźników badań naukowych i dobrych praktyk krajowych i międzynarodowych w dwóch obszarach:

- w rozwoju społeczno-gospodarczym,
- w formułowaniu i realizacji polityki miejskiej.

Analiza ta opiera się na badaniu dwóch rodzajów wskaźników opisujących zjawiska:

- związane z działalnością samego Urzędu Miasta Kielce, zarządzania finansami, realizacją projektów, inicjatyw miejskich, jak i podległych instytucji.
- zachodzące w życiu społeczno-gospodarczym pozostające poza gestią władz, w przypadku których bardzo trudne jest wskazanie korelacji pomiędzy bezpośrednio podejmowanymi działaniami o charakterze strategicznym, a zachodzącymi zmianami. W tym przypadku wykorzystywane są wskaźniki kontekstowe, które zarysowują ogólny kierunek rozwoju miasta w wybranych obszarach życia społeczno-gospodarczego. Są to min. PKB per capita czy stopa bezrobocia, na które wpływ ma duża liczba czynników o charakterze wewnętrznym i zewnętrznym.

¹ Strategia Rozwoju Miasta Kielce na lata 2007–2020. Aktualizacja, Kielce 2015, s. 59-61.

Opracowanie dotyczące monitoringu trendów obejmuje dane za okres 2017-2019, niektóre dane pozyskano do pierwszego półrocza 2020 roku.

Warto podkreślić, że Miasto Kielce rozpoczęło prace nad nową strategią rozwoju miasta. Będzie ona rezultatem ukierunkowanego procesu opartego zarówno na pogłębionej diagnozie i analizach, jak i zaangażowania interesariuszy wewnętrznych - przedstawicieli władz i Urzędu Miasta, jak i zewnętrznych – mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji i instytucji publicznych i prywatnych oraz organizacji pozarządowych.

Niniejsze opracowanie umożliwi prześledzenie dynamiki kierunków zmian zachodzących w mieście na koniec obowiązywania obecnej strategii, która obejmowała lata 2007-2020.

Metodyka badawcza:

Analiza danych wtórnych, głównie z Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych) dotyczący jednostki administracyjnej Kielce (m. powiat) za lata 2017-2019. Pozyskane z raportów i sprawozdań zbiorczych dotyczących Strategii Rozwoju Miasta Kielce na lata 2007-2020. Aktualizacja; stron www.um.kielce.pl

Druga część zawiera monitoring wybranych trendów w rozwoju miast pochodzący z publikacji naukowych i popularno-naukowych oraz raportów krajowych, zagranicznych.

**KIELCE
PRZYJAZNE DLA
MIESZKAŃCÓW**

1. LUDNOŚĆ

Lata 2017 – 2019 to nadal okres obserwowalnego **trendu spadkowego** dotyczącego liczby mieszkańców Kielc (Tabela 1). Na przestrzeni tych lat liczba ta spadła o blisko 2tys mieszkańców. Malejąca liczba mieszkańców przyczyniła się również do obniżenia gęstości zaludnienia m. Kielce o 17 osób w stosunku do roku 2017. Liczba mieszkańców na 30.06. 2020 wg GUS wynosi 194 218, czyli nadal spada.

Tabela 1. Ludność Kielc w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ludność	196 804	195 774	194 852
Wzrost/spadek liczby ludności w porównaniu z rokiem poprzednim w %	-0,46	-0,52	-0,47
Liczba mieszkańców na 1 km ²	1795	1 785	1777

Źródło: GUS

Kolejny trend zauważalny podczas analizy danych dotyczących struktury ludności to **postępujące starzenie się społeczeństwa Kielc** (Tabela 2). Odzwierciedla się to w udziale osób w wieku poprodukcyjnym (60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni i więcej) w ogólnej liczbie mieszkańców. Udział ten, w badanym okresie od 2017 do 2019 roku wzrósł o 1,5 punkta procentowego. Z drugiej strony liczba dzieci do roku 17, reprezentująca grupę ludności w wieku przedprodukcyjnym pozostała praktycznie na tym samym poziomie 15,8-15,9%. Towarzyszył temu spadek liczby osób w wieku produkcyjnym (15-59 kobiety i 15- 64 mężczyźni), który w roku 2017 wyniósł 59,3% a w roku 2019 57,7% (spadek o 1,6 p. proc.). Spadek liczby osób w wieku produkcyjnym dotyczył zarówno mieszkańców w wieku mobilnym, jak i niemobilnym.

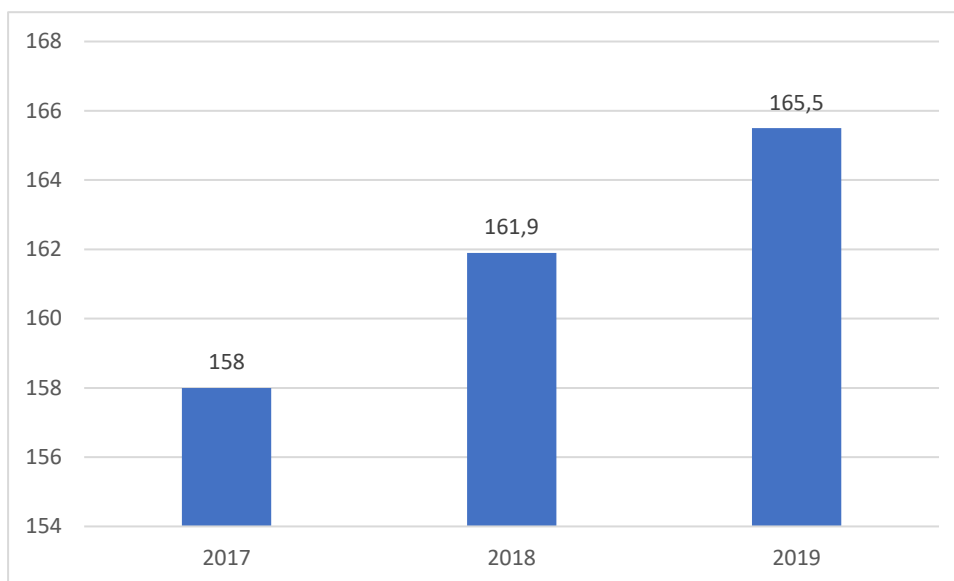
Tabela 2. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ludność w wieku:	liczba/procent	liczba/procent	liczba/procent
przedprodukcyjnym (0-17 lat)	31 025/ 15,8	31 063/ 15,9	31 035/ 15,9
produkcyjnym (15-59 kobiety 15- 64 mężczyźni)	116 763/ 59,3	114 411/ 58,4	112 459/ 57,7
w tym mobilnym (18-44 lata)	73 432/ 37,3	71 993/ 36,8	70 528/ 36,2
w tym niemobilnym (45-59 kobiety 45-64 mężczyźni)	43 331/22,0	42 418/ 21,7	41 931/ 21,5
poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej)	49 016/ 24,9	50 300/25,7	51 358/ 26,4

Źródło: GUS

Efektom postępującego starzenia się społeczeństwa w mieście Kielce **był rosnący w kolejnych latach wskaźnik obciążenia demograficznego** (Wykres 1, Tabela 3). Uwidoczniony jest między innymi poprzez rosnącą od lat relację liczby osób w wieku emerytalnym do dzieci i młodzieży (do roku 17stego). Na koniec 2019 roku na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadło 165,5 osób w wieku poprodukcyjnym (dwa lata wcześniej było to 158).

Wykres 1 Obciążenie demograficzne osób w wieku przedprodukcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym - w latach 2017-2019

Źródło: GUS

W 2017 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 68,5 osoby w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym), w 2019 już 73,3 (Tabela 3). Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wzrósł o 3,5 punktu z 30,8 w 2017 do 34,3 w 2019.

Tabela 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego w osobach w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ludność w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	68,5	71,1	73,3
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	42,0	44,0	45,7
Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	30,8	32,5	34,3
Odsetek osób w wieku 65lat i więcej w populacji ogółem	20,4	21,2	22,0

Źródło: GUS

Analizując urodzenia w mieście Kielce (Tabela 4), można zauważyć, że po znacznym wzroście urodzeń (trend utrzymywał się rosnący od roku 2015 i wiązany był w poprzednich raportach z polityką 500+), **rok 2019 zanotował spadek urodzeń** w porównaniu do 2017 o 0,76 punktu.

Tabela 4. Urodzenia żywe w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Urodzenia żywe	1850	1808	1681
Urodzenia żywe na 1000 mieszkańców	9,37	9,21	8,61

Źródło: GUS

Również **przyrost naturalny utrzymuje się od lat ujemny** i na przestrzeni lat 2018 i 2019 jeszcze się pogłębił. Warto nadmienić, że w roku 2015 wynosił -336 następnie był ograniczany do roku 2017, by od 2018 znów odbić i w 2019 osiągnąć wartość -497 (Tabela 5).

Tabela 5. Przyrost naturalny w latach 2017-2019 - osób

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Przyrost naturalny	-166	-326	-497

Źródło: GUS

Saldo migracji w latach 2017-2018 pozostawało w miarę na tym samym poziomie i wahało się **-570 do -582**. Zatrzymało się na poziomie -474 w roku 2019, co oznacza, że Kielce opuściło na stałe o 474 osoby więcej niż się tu osiedliło (Tabela 6). Spadek nastąpił również w migracji wewnętrznej, gdzie do innych miast w kraju przeniosło się 553 osoby więcej niż się tu przeniosło. Co ciekawe saldo migracji zagranicznych było dodatnie. Co oznacza, że od 2017 roku przyjeżdża z zagranicy do Kielc więcej osób niż wyjeżdża. Trend ten utrzymuje się od roku 2016 (w 2015 był ujemny i wyniósł -59).

Tabela 6. Saldo migracji w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Saldo migracji ogółem	-570	-582	-474

Saldo migracji wewnętrznych	-646	-611	-553
Saldo migracji zagranicznych (zewewnętrznych)	76	29	79

Źródło: GUS

Liczba małżeństw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w latach 2017-2019 nieznacznie się zmniejszyła. **Pozostaje jednak niska w stosunku do innych miast wojewódzkich.** Na stabilnym poziomie pozostawała liczba rozwodów, która w 2019 jeszcze zmalała (Tabela 7).

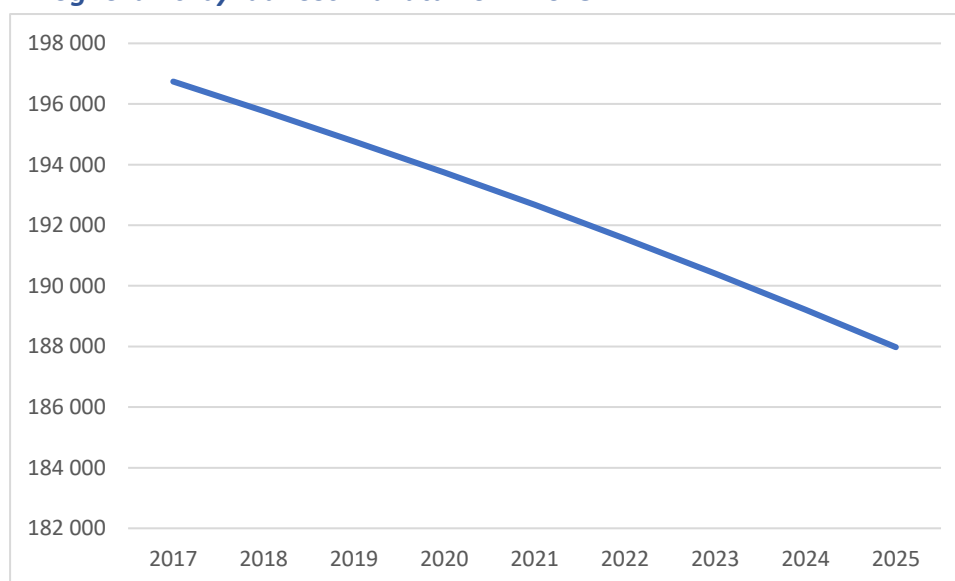
Tabela 7. Małżeństwa i rozwody w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Małżeństwa na 1000 mieszkańców	4,46	4,60	4,30
Rozwody na 1000 mieszkańców	1,8	1,8	1,5

Źródło: GUS

Prognoza liczby ludności dla Kielc, opracowana przez GUS (dane wyjściowe 2016 zaprezentowane w 2017) przewiduje, że w 2025 liczba ludności wyniesie 187 975. To **niepokojący trend dla miasta Kielce**, który ma być niwelowany działaniami o znaczeniu strategicznym (Wykres 2).

Wykres 2. Prognoza liczby ludności na lata 2017-2025

Źródło: GUS

2. MIESZKALNICTWO

Zasoby mieszkaniowe stopniowo się zwiększają z roku na rok. W 2019 roku liczba mieszkań na 1000 mieszkańców była większa o 3,58%. O 0,2% zwiększyła się również przeciętna wielkość mieszkań oddawanych do użytku. Zwiększająca się liczba mieszkań w połączeniu do ich większego rozmiaru przełożyła się na większą przeciętną powierzchnię użytkową przypadającą na 1 osobę, która wzrosła o 1% w porównaniu z rokiem 2017. Spadła również liczba osób przypadająca na jedno mieszkanie o 3,8% (Tabela 8).

Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Mieszkania ogółem	84233	85085	86491
Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	428,0	434,6	443,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 w m ²	58,7	58,7	58,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w m ²	25,1	25,5	26,1
Liczba osób w 1 mieszkaniu	2,34	2,30	2,25

Źródło: GUS

Udział mieszkań wyposażonych w podstawowe instalacje sanitarno-techniczne pozostaje na tym samym poziomie na przestrzeni ostatnich trzech lat, wahając się maksymalnie o 0,1% (Tabela 9).

Tabela 9. Udział mieszkań wyposażonych instalacje w % mieszkań ogółem

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
wodociąg	98,6	98,7	98,7
łazienkę	96,8	96,9	96,9
centralne ogrzewanie	94,5	94,6	94,7

Źródło: GUS

3. OCHRONA ZDROWIA

W porównaniu z latami 2015-2016 liczba porad lekarskich ma na przestrzeni lat 2017-2019 tendencję wzrostową (Tabela 10). W 2019 roku w Kielcach w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielono o 3,75% więcej porad niż przed dwoma laty.

Tabela 10. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ambulatoryjna opieka zdrowotna - Porady lekarskie ogółem w tys.	2417,6	2 478, 5	2511,9

Źródło: GUS

Realizowana przez Miasto polityka zdrowotna jest odnotowywana **we wzroście wskaźników związanych z liczbą programów profilaktycznych**, min. dot. zakażeń meningokokowych, szczepień przeciw grypie, prewencji ospy wietrznej i zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV (Tabela 11). Mniejsza liczba świadczeń w 2017 roku, wynika z faktu, iż program profilaktyki zakażeń pneumokokowych kontynuowany był tylko w stosunku do dzieci urodzonych do 31.12.2016 r .

Tabela 11. Liczba świadczeń profilaktycznych

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba świadczeń profilaktycznych	17 336	18 570	16 166

Źródło: UM

Nieznacznie wzrosła również liczba personelu lekarskiego (Tabela 12). W przeliczeniu na 10tys. ludności o 3%. Liczba lekarzy dentystów, pozostała praktycznie na tym samym poziomie (wzrost o 5), spadła natomiast liczba pielęgniarek i położnych ogółem

Tabela 12. Kadra medyczna w latach 2017-2018

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Lekarze (ogółem)	2888	2931	bd.
Lekarze (personel pracujący ogółem) na 10 tys. ludności	146,7	149,7	bd.

Lekarze dentyści (ogółem)	290	295	bd.
Pielęgniarki (ogółem)	3275	3232	bd.
Pielęgniarki i położne na 10 tys. ludności	188,4	188,9	bd.

Źródło: GUS

Przeciętne trwanie życia w miastach województwa świętokrzyskiego w przypadku mężczyzn od kilku lat stale rośnie i w roku 2018 wynosiło 73,4 lat. Podobnie w przypadku kobiet, okres ten się wydłuża, one jednak żyją przeciętnie dłużej (Tabela 13). Spowodowane to może być rozwojem systemu ochrony zdrowia, szerszą profilaktyką, dostępem do opieki zdrowotnej. Długość życia jest zbliżona do tej liczonej dla całego kraju, 73,8 mężczyzna, 81,7 kobieta (dane 2018 rok).

Tabela 13. Przeciętne trwanie życia w miastach województwa świętokrzyskiego

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Mężczyźni	73,2	73,4	bd.
Kobiety	82,0	82,3	bd.

Źródło: GUS

Jeśli chodzi o dalsze trwanie życia dla osób w wieku 60 lat w 2019 r. według podregionów – analizując podregion kielecki było ono zbliżone do roku 2017 (19,9) i wyniosło 19,8. Tym samym przekroczyło ponownie wartość krajową, która w roku 2019 dla wieku 60 wyniosła 19,3. Warto podkreślić, że wartość ta jest wyższa o blisko 5 lat dla kobiet (24,5) niż mężczyzn (19,8) (Tabela 14).

Tabela 14. Przeciętne dalsze trwanie życia mieszkańców w wieku 60 lat w miastach podregionu kieleckiego

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Mężczyźni	19,9	19,7	19,8
Kobiety	24,5	24,8	24,7

Źródło: GUS

Opieka nad osobami starszymi odnajduje odzwierciedlenie w działaniach władz i zainteresowanie tą grupą odbiorców (Tabela 15). Realizowane są przedsięwzięcia w ramach aktywności społecznej i integracji seniorów oraz osób niepełnosprawnych. Wzrasta liczba osób korzystających z metod aktywizujących jakimi są kluby seniora. Zwiększa się liczba placówek dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Tabela 15. Integracja seniorów i osób niepełnosprawnych

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba osób korzystających z klubów seniora i Ośrodka Wsparcia dla Osób z Chorobą Alzheimera	1564 ^{a)}	2393	3019
Liczba placówek	11	13	14
Liczba godzin usług opiekuńczych w domach osób niepełnosprawnych i starszych	1138021	1520100	1130201

a) różnica ta wynika ze zmiany metodologii i sposobu liczenia

Źródło: UM

Jakość życia to również udogodnienia dla osób starszych i niepełnosprawnych. W poszczególnych latach liczba barier architektonicznych pozostawała na zbliżonym poziomie. Działania podjęte przez służby pozwalały na ich częściową likwidację. Najwięcej utrudnień zlikwidowano w 2018 roku (Tabela 16).

Tabela 16 Bariery architektoniczne i ich likwidacja

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba barier architektonicznych	227	226	215
Likwidacja barier architektonicznych	91	122	85

Źródło: UM

Liczne aktywności, imprezy otwarte, spotkania są skierowane do osób starszych i niepełnosprawnych, które zapobiegają wykluczeniu społecznemu. Liczba tych imprez rocznie

waha się pomiędzy 45-60. W przeciągu 3 lat zorganizowano 156 imprez, w których wzięło udział 17 450 osób (Tabela 17).

Tabela 17 Liczba akcji informacyjno-promocyjnych skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych i uczestnicy

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba akcji informacyjno-promocyjnych skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych	45	61	50
Liczba uczestników*	6400	5800	5250

Źródło: UM

*liczba szacunkowa (działania otwarte)

4. EDUKACJA

Edukacja, w tym rozwój oferty edukacyjnej i sportowej, jest jednym z celów operacyjnych Strategii Miasta Kielce. Miasto Kielce dąży do poprawy dostępności i jakości infrastruktury edukacyjnej. Liczba żłobków i punktów wychowania przedszkolnego w tym przedszkoli utrzymuje tendencję wzrostową.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego obejmują dane do roku 2018. Niektóre dane udało uzyskać się od Urzędu Miasta z roku 2019, zastosowane zostały w opisach (Tabela 18).

Tabela 18. Żłobki

Żłobki	2017	2018	2019
Żłobki i kluby dziecięce	17	21	22
w tym oddziały żłobkowe	-	-	-
Miejsca	985	1069	1332

Źródło: GUS

Zwiększyła się liczba przedszkoli z 84 do 86 i tym samym miejsc dostępnych w placówkach (Tabela 19). W 2018 przybyły 84 miejsca oraz znacznie zmniejszyła się liczba dzieci

oczekujących na miejsce w żłobku do 217 dzieci (z 1000 w 2017). W 2019 roku liczba miejsc w żłobkach wzrosła o 262 (w tym 60 miejsc w żłobkach samorządowych), zwiększyła się natomiast liczba dzieci oczekujących do 259.

Tabela 19. Wychowanie przedszkolne

Wychowanie przedszkolne	2017/18	2018/19
Placówki wychowania przedszkolnego	84	86
w tym przedszkola	59	62
Miejsca	6939	7289
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	7085	7328
w tym w przedszkolach	6368	6580

Źródło: GUS

W 2019 liczba dzieci w placówkach podległych Miastu Kielce wyniosła 31 295 dzieci i młodzieży, w tym:

- 4637 dzieci w przedszkolach samorządowych
- 13 065 w szkołach podstawowych
- 13 593 w szkołach ponadpodstawowych.

Dane GUS obejmują szkoły publiczne i niepubliczne. Do roku szkolnego 2017/2018 gimnazja specjalne wchodziły w skład placówek oświatowych specjalnych np. Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczych, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 czy Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 14 Specjalnych. Z mocy ustawy gimnazja zostały wygaszone, a 6 letnie szkoły podstawowe przekształcone w 8 letnie szkoły podstawowe. Dlatego też ubyły gimnazja, przekształcone w szkoły podstawowe. Nie tworzono nowych szkół publicznych w tym okresie (Tabela 20).

Tabela 20. Szkoły w m. Kielce i liczba uczniów

Szkoły	2017/18	2018/19
Szkoła podstawowa	40	42
w tym specjalne	6	8

Gimnazja	8	6
W tym specjalne	2	-
Szkoły ponadgimnazjalne:		
branżowe I stopnia ^{a)}	13	16
licea ogólnokształcące	30	30
technika i ogólnokształcące szkoły artystyczne ^{c)}	19	20
Szkoły policealne	31	30

a) łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy

b) dające uprawnienia zawodowe

Źródło: GUS

łącna liczba dzieci uczących się na wszystkich poziomach nauczania, biorąc pod uwagę przedszkola samorządowe, szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne wzrasta z roku na rok (Tabela 21). Na przestrzeni lat 2017-2019 wzrosła o 1448 dzieci i młodzieży. Zmniejszyła się w 2019 roku liczba dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego.

Tabela 21. Liczba uczących się w Kielcach na wszystkich etapach

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba uczących się w Kielcach na wszystkich etapach	29847	30300	31295
Liczba uczniów niepełnosprawnych	927	974	738

Źródło: GUS

5. KULTURA

Kultura to jeden z obszarów w ramach celu strategicznego pierwszego Strategii Rozwoju Miasta Kielce. Jednym z elementów jest infrastruktura kulturalna zapewniająca dostęp mieszkańcom do zasobów informacyjnych. Liczba bibliotek w Kielcach od 3 lat pozostaje na tym samym poziomie 14 (Tabela 22). Liczba mieszkańców na 1 placówkę biblioteczną uległa

zmniejszeniu, podobnie jak czytelnicy bibliotek publicznych mimo zwiększającego się woluminu księgozbioru bibliotek.

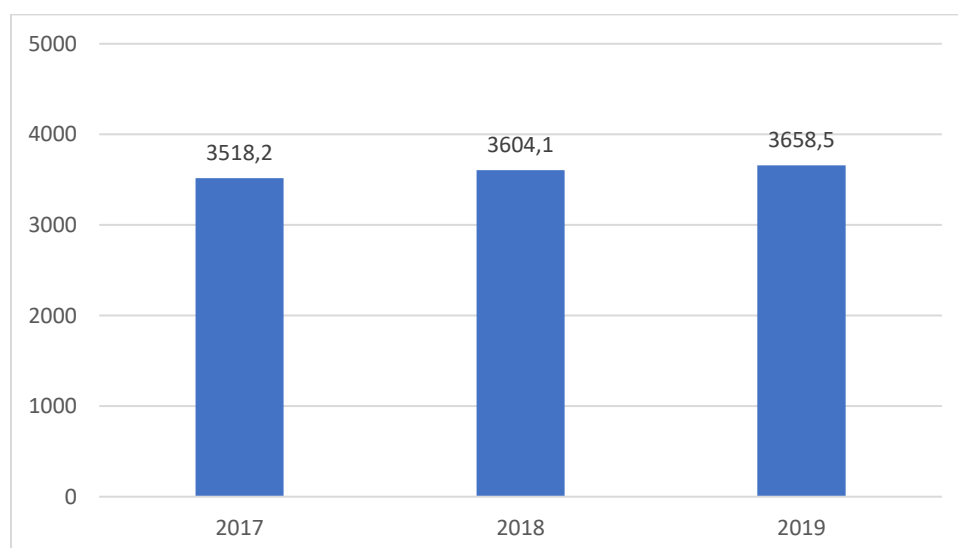
Tabela 22. Biblioteki, filie, księgozbiory

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba bibliotek i filii	14	14	14
Ludność na 1 placówkę biblioteczną (łącznie z punktami bibliotecznymi) (stan w dniu 31 XII)	14057	13984	13918
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności (osoba)	186	182	175

Źródło: GUS

Mimo spadku liczby osób korzystających z bibliotek, nieznacznie wzrasta z roku na rok natomiast księgozbiór bibliotek na 1000 mieszkańców, co stanowi o coraz większej dostępności pozycji literaturowych i multimedialnych dla czytelników (Wykres 3).

Wykres 3 Księgozbiór na 1000 ludności (wolumin)

Źródło: GUS

Obszar kultury w mieście to także ośrodki animujące ten obszar centra, domy i ośrodki kultury, jak również kluby i świetlice, spełniające ważną rolę w budowaniu społeczności lokalnej, osiedlowej, integracji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

Przy utrzymującej się liczbie centrów, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic, utrzymuje się liczba imprez, wzrasta natomiast z roku na rok liczba ich uczestników w tego typu jednostkach (Tabela 23). Pomiędzy rokiem 2017 a 2019 wzrosła o 37 093 osoby.

Tabela 23. Centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice	15	14	14
w tym publiczne	6	5	5
Imprezy	1 177	1 107	1 104
Uczestnicy imprez	283 861	306 784	320 954

Źródło: GUS

Liczba instytucji typu teatr nie uległa zmianie na przestrzeni lat (Tabela 24). W większości instytucji liczba widzów wzrasta, tak jak wzrasta liczba przedstawień w poszczególnych teatrach

Tabela 24. Teatry i liczba widzów

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba teatrów	3	3	3
Teatr lalkowy liczba widzów	41 470	40 665	42 222
Teatr muzyczny liczba widzów	24 701	23 050	12 959
Teatr dramatyczny liczba widzów	39 119	40 665	42 222

Źródło: GUS

Liczba widzów w kinach, mimo zmniejszenia się liczby kin, sal dostępnych stale wzrasta. Na przestrzeni lat 2017 – 2019 wzrosła o 6,5% (Tabela 25).

Tabela 25. Obiekty kinowe i liczba widzów

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Kina stałe	5	5	4
Sale	20	20	19
Miejsca na widowni	4320	4344	4025
Widzowie ogółem (l. osób)	802 797	808 545	858 898

Źródło: GUS

Jeśli chodzi o działalność muzealniczą, nadal utrzymuje się spadek liczby osób odwiedzających w przeliczeniu na 10tys. mieszkańców, o 16 209 w 2018 w stosunku do roku 2017 i aż 28 445 co stanowi spadek na poziomie 19,4%. Spadek odnotowały również muzea zarządzane przez samorząd o blisko 17% (Tabela 26).

Tabela 26. Muzea i odwiedzający

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Muzea łącznie z oddziałami	3	3	3
w gestii samorządu	2	2	2
Zwiedzający muzea i oddziały w gestii samorządu	56 624	50 309	47 101
Zwiedzający wszystkie muzea i oddziały	146 349	130 140	117 904
Zwiedzający muzea i oddziały na 10 tys mieszkańców	7 416	6 628	6 038

Źródło: GUS

6. BEZPIECZEŃSTWO

Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję w przeliczeniu na 1000 mieszkańców podlegała stałemu wzrostowi (Tabela 27). W rezultacie w 2019 r. kształtowała się na poziomie o 19,37% niższym niż dwa lata wcześniej. Kierunek zmian liczby poszczególnych rodzajów przestępstw był zróżnicowany. Wrastała nieznacznie przestępczość o charakterze

kryminalnym. Liczba przestępstw drogowych utrzymywała się praktycznie bez zmian. Liczba przestępstw przeciwko mieniu i rodzinie wzrosła w 2018 a następnie spadła w kolejnym roku.

Tabela 27. Przestępstwa stwierdzone przez Policję na 1000 mieszkańców

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ogółem	24,59	26,52	30,50
O charakterze kryminalnym	13,97	15,97	16,41
O charakterze gospodarczym	8,55	8,53	11,96
Drogowe	1,26	1,26	1,23
Przeciwko mieniu	10,04	12,98	11,00
Rodzinie i opiece	0,70	2,58	2,03

Źródło: GUS

Wskaźniki wykrywalności przestępstw podlegają analizie w obszarze bezpieczeństwa miasta Kielce (Tabela 28). Warto podkreślić, że wykrywalność stale wzrasta. Ogółem wzrost w roku 2019 w stosunku do roku 2017 wyniósł 8,5%

Tabela 28. Wskaźniki wykrywalności przestępstw

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ogółem %	68,8	73,5	75,2
O charakterze kryminalnym %	53,0	62,8	63,2
O charakterze gospodarczym %	88,5	88,2	87,9

**KIELCE ATRAKCYJNE
DLA BIZNESU,
OSÓB
PRZEDSIĘBIORCZYCH
I KREATYWNYCH**

ROZDZIAŁ II. KIELCE ATRAKCYJNE DLA BIZNESU, OSÓB PRZEDSIĘBIORCZYCH I KREATYWNYCH

Cel strategiczny II Kielce atrakcyjne dla biznesu, osób przedsiębiorczych i kreatywnych realizowany jest obejmuje działania Miasta Kielce, które podejmuje w obszarze pozyskiwania inwestorów, tworzenia nowych miejsc pracy, budowy infrastruktury ważnej z punktu widzenia biznesu, w tym infrastruktury drogowej i transportowej.

1. PRACUJĄCY

Liczba osób pracujących w Mieście Kielce stale wzrasta. Trend utrzymuje się od roku 2015. W roku 2019, aktywnych zawodowo było 87 000 osób, co oznacza, że wskaźnik zatrudnienia wyniósł 56,1% i wzrost o 6,7% na przestrzeni lat 2017-2019. Większość mieszkańców pracuje w sektorze usług (Tabela 29).

Tabela 29 Pracujący i reprezentowane sektory

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Pracujący (tys. osób)	80	85	87
Przemysł i budownictwo (tys. osób)	18	19	20
Usługi	61	65	66
Wskaźnik zatrudnienia (%)	49,4	53,8	56,1

Źródło: GUS

2. BEZROBOCIE

Poprawa sytuacji na rynku pracy, pozytywnie wpływała na liczbę bezrobotnych. Na koniec 2019 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych była 15,6% mniejsza niż w roku 2017 (tabela 30). Coraz łatwiej znajdowały pracę zarówno kobiety, jak i mężczyźni. We wszystkich grupach wiekowych widać wyraźną poprawę i spadek liczby bezrobotnych. Spadła liczba osób pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy.

Tabela 30 Bezrobocie

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba bezrobotnych zarejestrowanych	6349	6024	5356

Kobiety	3022	2896	2527
Mężczyźni	3327	3138	2829
Bezrobotni w wieku 24 lata i mniej	407	414	349
Bezrobotni w wieku 29 lat i mniej	1172	1164	953
Bezrobotni powyżej 50 rż	1965	1800	1630
Bezrobotni pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	2640	2342	2166

Źródło: GUS

Również zakłady pracy zwalniały znacznie rzadziej. Spadek liczby zwolnionych w 2019 roku w stosunku do roku 2017 wyniósł 34,7% (Tabela 31)

Tabela 31 Osoby poprzednio pracujące zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Osoby poprzednio pracujące zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu	322	230	210

Źródło: GUS

3. WYNAGRODZENIA

Z roku na rok rosną wynagrodzenia Kielcach. W roku 2019 miesięczne przeciętne wynagrodzenie brutto wzrosło o 13,9% w stosunku do 2017. W porównaniu do średniej krajowej w 2019 roku wyniosła 94,2% na tle Polski (Tabela 32).

Tabela 32. Przeciętne wynagrodzenie brutto

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (zł)	4 197,4	4 493,16	4 879,19
przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) (%)	92,7	92,9	94,2

Źródło: GUS

4. NIERUCHOMOŚCI

Średnia cena za 1 m² lokali mieszkalnych sprzedanych w ramach transakcji rynkowych wzrosła. W 2018 r. była o 13,4% wyższa niż w 2017 r. (Tabela 33). Znaczne zmiany cen notowano na rynku pierwotnym i wtórnym. Wzrost cen mieszkań na rynku pierwotnym wyniósł na przestrzeni lat 2017 – 2019 6,8%, na rynku wtórnym zaś aż 16,6%.

Tabela 33. Średnia cena za 1 m² lokali mieszkalnych

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Średnia cena za 1m ² lokali mieszkalnych sprzedanych w ramach transakcji rynkowych (zł)	4 149	4 407	4 794
Rynek pierwotny	4 729	4 819	5 077
Rynek wtórny	3 600	3 886	4 318

Źródło: GUS

Wzrasta liczba mieszkań sprzedawanych w Kielcach. Wzrosty odnotowano na rynku pierwotnym, aż o 37,6%, na rynku wtórnym zaś o 17,6% (Tabela 34). W szczególności wzrasta sprzedaż mieszkań od 40 do 60m².

Tabela 34. Liczba sprzedawanych mieszkań

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba lokali mieszkaniowych sprzedanych w ramach transakcji rynkowych (szt)	1 286	1 673	1 748
Rynek pierwotny	479	733	768
Rynek wtórny	807	940	980

Źródło: GUS

5. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Nieznacznie wahała się liczba podmiotów gospodarki narodowej w latach 2017 – 2019. W 2019 r. w przeliczeniu na 10 tys. ludności była ona o 0,8% wyższa niż w 2017 r. i 2,1% wyższa niż w roku 2018 (Tabela 35).

Tabela 35. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1466	1447	1479

Źródło: GUS

Pod względem wielkości na 1000 mieszkańców dominują firmy mikro, zatrudniające do 10 pracowników, co jest spójne z sytuacją w kraju. Stan firm średnich oraz dużych, zatrudniających powyżej 250 pracowników nie uległ zmianie na przestrzeni 3 lat (Tabela 36).

Tabela 36. Podmioty wg klas wielkości na 1000 mieszkańców ogółem

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
0-9	139,7	137,9	141,3
10-49	5,4	5,2	5,1
50-249	1,3	1,3	1,3
250 i więcej	0,2	0,2	0,2

Źródło: GUS

Liczba nowo rejestrowanych podmiotów na 10 tys. mieszkańców podlega niewielkim wahaniom utrzymując się praktycznie na tym samym poziomie od 2017 do 2019 roku (Tabela 37).

Wśród firm nowo rejestrowanych spada liczba firm zaliczanych do sektora kreatywnego. Liczba ta zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2017 o 2,53%.

Tabela 37. Podmioty nowo zarejestrowane

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	103	107	104

Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem w %	10,39	8,97	7,86
---	-------	------	------

Źródło: GUS

Spada liczba podmiotów wykreślonych z rejestru REGON spadła na przestrzeni 3 lat (Tabela 38). W 2019 w porównaniu do roku 2017 spadła o 27,7%.

Tabela 38. Podmioty wykreślone z rejestru REGON

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Podmioty wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	101	126	73
Udział podmiotów wyrejestrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON (%)	6,9	8,7	4,6

Źródło: GUS

6. TURYSTYKA

W roku 2019 można zauważyć wzrost liczby hoteli w kategorii 4 gwiazdek, co spowodowało wzrost dostępnych miejsc noclegowych w tej klasie obiektów (Tabela 39). Wzrosła liczba hoteli o standardzie niższym jednogwiazdkowym, co uatrakcyjniło ofertę o tańszą ofertę w mieście.

Tabela 39. Obiekty hotelowe i pensjonaty, i miejsca noclegowe

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Obiekty			
Hotele ****	5	5	6
Miejsca noclegowe	781	781	836
Hotele ***	10	9	8
Miejsca noclegowe	559	543	512
Hotele **	9	8	8

Miejsca noclegowe	649	615	659
Hotele *	0	0	1
Miejsca noclegowe	0	0	308
Pensjonaty ***	1	1	1
Miejsca noclegowe	22	22	22

Tabela 40 przedstawia procentowy stopień wykorzystania miejsc noclegowych, który na przestrzeni lat 2017-2019 spadł o niespełna 5,3%.

Tabela 40. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
stopień wykorzystania miejsc noclegowych (%)	30,9	27,6	25,6

Źródło: GU

7. TRANSPORT

W mieście ogólnie wzrasta długość dróg, zarówno o nawierzchni twardej jak i tych o nawierzchni gruntowej. Przyrost jest szczególnie widoczny w obszarze publicznych gminnych dróg o nawierzchni twardej, lepszej jakościowo (Tabela 41). Przyrost w okresie 2017 a 2019 wyniósł 3,5%.

Tabela 41. Drogi publiczne gminne

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Drogi o nawierzchni twardej (km)	165,1	169,8	171,1
Drogi o nawierzchni ulepszonej (km)	158,9	163,3	164,8
Drogi o nawierzchni gruntowej (km)	62,4	51,1	60,5

Źródło: GUS

Coraz więcej mieszkańców miasta dysponuje samochodami osobowymi (Tabela 42). Przyrost widać w stosunku roku 2019 do 2017, gdzie nastąpił wzrost o 8,5%. Podobnie liczba samochodów ciężarowych wzrosła o 4%, a liczba motocykli o 10,6%.

Tabela 42. Pojazdy w Kielcach

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Samochody osobowe (szt.)	102 079	107 211	111 602
Samochody ciężarowe (szt.)	19 048	19 425	19 852
Autobusy ogółem (szt.)	635	632	617
Motocykle (szt.)	3 816	4 035	4 269

Źródło: GUS

Stalej rozbudowie podlegają ścieżki rowerowe w Kielcach, których długość z roku na rok w równym tempie przyrasta (Tabela 43). Na 10 tys. mieszkańców obecnie wynosi 2,74 km.

Tabela 43. Ścieżki rowerowe w Kielcach

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ścieżki rowerowe ogółem (km)	49,1	51,2	53,4

Ścieżki rowerowe na 10 tys. mieszkańców (km)	2,49	2,62	2,74
--	------	------	------

Źródło: GUS

Miasto podjęło działania zwiększające zewnętrzną dostępność komunikacyjną Kielc (Tabela 44). Na podstawie analiz pomiarów z programów i aplikacji oszacowało dostępność czasową Kielc do sąsiednich miast wojewódzkich. W porównaniu z poprzednimi wynikami w kierunku Warszawa, Kraków, Katowice odnotowano znaczną poprawę, powyżej 20 minut w czasach minimalnych.

Tabela 44. Czas dojazdu do Kielc

Miasto	Czas 2017	Czas 2019	Minimalny czas
Warszawa	2:10 h – 3:20 h	1:40 h – 2:50 h	?
Kraków	1:50 h – 2:40 h	1:20 h – 2:30 h	?
Katowice	2:10 h – 3:00 h	1:50 h – 3:20 h	?
Rzeszów	2:10 h – 2:40 h	2:00 h – 3:10 h	?
Łódź	2:00 h – 3:00 h	1:50 h – 3:10 h	?
Lublin	2:20 h – 3:20 h	2:10 h – 3:20 h	?

Źródło: UM

W ostatnich latach zostało podjęto różne działania mających na celu redukcję zatorów komunikacyjnych oraz otwarcie komunikacyjne na tereny rozwojowe i inwestycyjne. Liczba inicjatyw podjętych w tym zakresie w to w roku 2017 – 10, w 2018 r. – 15 działań, natomiast w 2019 r. – 16. Są to m.in. budowy i przebudowy dróg, zmiany w programie sygnalizacji świetlnej oraz zmiany organizacji ruchu. Istotnym wynikiem podjętych działań jest czas dojazdu do kluczowych miejsc w Kielcach z różnych części miasta, jak i innych miast.

ZIELONE I CZYSTE KIELCE

1. JAKOŚĆ POWIETRZA

W latach 2017 – 2019 nastąpił wzrost emisji zanieczyszczeń pyłowych (Tabela 45). W roku 2019 była ona większa o 8,8% niż w 2017. Przeciwną tendencję można zauważyć w emisji zanieczyszczeń gazowych, która z roku na rok maleje (bez dwutlenku węgla). Z kolei w roku 2018 spadła emisja dwutlenku węgla, a w roku ponownie wzrosła 2019 i przekraczała poziom z 2017 o 0,8%.

Tabela 45. Emisja zanieczyszczeń powietrza

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Emisja zanieczyszczeń pyłowych w t/r	197	207	216
Emisja zanieczyszczeń gazowych w t/r			
Ogółem (bez dwutlenku węgla)	2 232	2 103	1 965
w tym:			
dwutlenek siarki	1197	1135	1017
tlenki azotu	567	519	492
tlenek węgla	430	410	404
Dwutlenek węgla	337 486	327 021	340 346

Źródło: GUS

W badanych latach na terenie całego obszarów Kielc nie wystąpiły przekroczenia poziomu dopuszczalnego poziomu dwutlenku siarki SO₂ określonego dla stężeń 1-godzinnych i 24-godzinnych (Tabela 46). W 2019, w strefie miasta Kielce na stanowisku pomiarowym SO₂ maksymalne stężenie 1-godzinne wynosiło 45 µg/m³, a 24-godzinne 22 µg/m³, co stanowi odpowiednio 13% i 18% obowiązujących poziomów dopuszczalnych.

W strefie miasta Kielce na stanowisku pomiarowym dwutlenku azotu NO₂ maksymalne stężenie 1-godzinne wynosiło 109 µg/m³, a średnioroczne 21 µg/m³, co stanowi odpowiednio 55% i 53% obowiązujących poziomów dopuszczalnych.

Jeśli chodzi o pyły PM_{2,5} strefie miasto Kielce nadano klasę A ze względu na brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla fazy I (25µg/m³) na stacji w Kielcach przy ul. Warszawskiej. Stężenie 3 pyłu PM_{2,5} na tej stacji wynosiło 19 µg/m. Ponieważ pomiary w Kielcach przy ul. Warszawskiej mają charakter tła miejskiego i są prowadzone m.in. dla potrzeb obliczania Wskaźnika Średniego Narażenia, dodatkowo w ocenie uwzględniono wyniki ze stacji tła miejskiego o większym narażeniu na emisje pyłów - przy ul. Targowej. Analiza półroczna danych ze stacji przy ul. Targowej potwierdza klasę dla tej strefy – średnia z połowy roku 3 wynosiła tu 22 µg/m. W badaniu pyłu PM₁₀ dla strefy miasta Kielce odnotowano 48 dni z przekroczeniami na 35 dozwolonych, na stanowisku pomiarowym w Kielcach, zlokalizowanym przy ul. Targowej. Wartość średnia roczna dla pyłu 33 PM₁₀ na tym stanowisku była dotrzymana i wynosiła 32 µg/m przy normie 40 µg/m. Dla stanowiska w Kielcach przy ul. Kusocińskiego dotrzymana była norma dobową pyłu PM₁₀ – odnotowano tam 19 dni z przekroczeniem. Jednak o klasie strefy zawsze decyduje wynik mniej korzystny – w tym przypadku wyniki ze stanowiska przy ul. Targowej.

W strefie miasto nie odnotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego stężenie pyłu PM_{2,5} w tzw. I fazie, gdzie max. poziom to 25 µg/m³. Na stacji w Kielcach przy ul. Targowej wynosiło 21 µg/m, a przy ul. Warszawskiej - 16 µg/m. Pomiary w Kielcach przy ul. Warszawskiej mają charakter tła miejskiego i są prowadzone m.in. dla potrzeb obliczania Wskaźnika Średniego Narażenia. Niestety w II fazie (gdzie limit to 20 µg/m³) takie przekroczenia były widoczne. W strefie miasto Kielce przekroczenia rocznych stężeń pyłu PM_{2,5} (faza II) występowały na znacznym terenie, głównie na obszarach zabudowanych w rejonach centrum, północnym, wschodnim oraz na kierunku południowo-zachodnim. Ogólnie na przestrzeni lat analiza średnich rocznych stężeń pyłu PM_{2,5} w latach 2010-2019 wykazuje trend spadkowy tego zanieczyszczenia począwszy od 2013 roku. Wyjątkiem był rok 2017, w którym na niektórych stacjach w województwie nastąpił wzrost średniej rocznej.

Tabela 46. Stężenie substancji

Substancja	Poziom dopuszczalny substancji	Stężenie w µg/m ³		
		2017	2018	2019
Dwutlenek azotu (NO ₂)	40	23	27	21
Dwutlenek siarki (SO ₂)	125	max 68	max 68	Max 28

Pył PM2,5				
stacja Warszawska	25	17	19	16
Pył PM10				
stacja Kusocińskiego	40	30	30	32

Źródło: Bank danych pomiarowych

2. ODPADY

Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca w roku 2019 wyniosła 353 kg. Mimo spadku liczby mieszkańców Kielc, można odnotować wzrost ilości odpadów zbieranych z gospodarstw domowych i nieznaczny spadek z innych źródeł (Tabela 47).

Tabela 47. Odpady

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Odpady zebrane ogółem (t)	67 534,27	67 660,12	68 985,76
Z gospodarstw domowych (t)	44 149,25	47 470,32	49 999,54
Z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji) (t)	23 385,02	20 189,80	18 986,22

Źródło: GUS

Wrasta z roku na rok odsetek gospodarstw korzystających z selektywnej zbiórki odpadów. Na przestrzeni 2017 – 2019 liczba ta wzrosła o 2,8% (Tabela 48).

Tabela 48. Odpady selektywne w ogóle odpadów

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
------------------	------	------	------

Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów (%)	23,6	24,3	26,4
---	------	------	------

Źródło: GUS

3. ZIELONA INFRASTRUKTURA

Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem nieznacznie spadł o 0.1%. W okolicach 3% utrzymuje się jednak od 2015 roku i nie zmienia się znacząco (Tabela 49).

Tabela 49. Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem (stan w dniu 31 XII) (%)	3,0	2,9	2,9

Źródło: GUS

Liczba ubytków szczególnie w odniesieniu do drzew przewyższa liczbę nasadzeń realizowaną w mieście. Liczba nowych nasadzeń spadła o 72% w porównaniu do roku 2017 (Tabela 50). W tym samym czasie liczba ubytków w drzewach wzrosła o 42%.

Tabela 50. Nasadzenia i ubytki drzew i krzewów

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Nasadzenia drzew (szt.)	434	124	122
Nasadzenia krzewów(szt.)	13 040	5 715	5 407
Ubytki drzew	515	286	893
Ubytki krzewów	840	bd	bd

Źródło: GUS

4. ENERGIA

Wzrasta zużycie energii elektrycznej w kieleckich mieszkaniach. Na jednego mieszkańca w 2018 zużycie energii wyniosło 659,2kWh, co oznacza wzrost o 2,2% (Tabela 51).

Tabela 51. Odbiorcy energii i zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca (kWh)

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Odbiorcy energii elektrycznej (os.)	86 071	87 442	89 347
Zużycie energii elektrycznej (MWh)	127 184,24	127 560,32	128 714,80
Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca (kWh)	644,5	649,7	659,2

Źródło: GUS

Stale są podejmowane działania służące budowie nowej i modernizacji starej sieci ciepłowniczej. W roku 2019 wybudowano 2 633 m sieci, co stanowi o 56,6% więcej niż dwa lata wcześniej (Tabela 52).

Tabela 52. Rozbudowa sieci ciepłowniczej

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Długość wybudowanej sieci (m)	1141,8	1130,7	2 633
Długość zmodernizowanej sieci (m)	897	960,96	317,85
Zmniejszenie zużycia energii cieplnej (GJ/rok)	2993,87	5929,7	838,79

Źródło: UM

5. ŚCIEKI

Objętość ścieków komunalnych wymagających oczyszczenia w przeliczeniu na jednego mieszkańca w mieście Kielce po spadku w 2018 w roku 2019 znów wzrosła do 66m³ na osobę (Tabela 53).

Tabela 53. Wybrane dane o ściekach

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ogółem (dam ³)	13 174,0	12 738,0	12 892,0
ogółem na 1 mieszkańca (m ³)	66,8	64,9	66,0

ogółem na 1 km ² powierzchni (dam ³)	119,8	115,8	117,2
oczyszczane razem (dam ³)	13 150	12 713	12 867
Nieoczyszczane razem (dam ³)	24,0	25,0	25,0

Źródło: GUS

Zmniejszyła się liczba korzystająca z oczyszczalni ścieków (Tabela 54). Z oczyszczalni nie korzystało w 2019 roku 3,3% mieszkańców Kielc (o 2,7% więcej niż dwa lata wcześniej).

Tabela 54. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności	99,4	96,7	96,7

Źródło: GUS

6. SIEĆ KANALIZACYJNA

W kolejnych latach wzrasta długość czynnej sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki, W 2019 roku przyrost w stosunku do roku 2017 wyniósł 22,7 km (Tabela 55).

Tabela 55 Wybrane informacje o sieci kanalizacyjnej

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	345,0	362,5	367,7
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (os.)	176 828	176 289	175 70

Źródło: GUS

7. SIEĆ WODOCIĄGOWA

Długość sieci wodociągowej z roku na rok przyrasta (Tabela 56). W 2019 roku wyniosła 345, 4 km co oznacza, że wzrost wyniósł blisko 12km, tym samym wzrosła liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania o 545 sztuki. Znacząca ponad 95% liczba mieszkańców posiada dostęp do sieci wodociągowej.

Tabela 56. Wybrane informacje o sieci wodociągowej

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
------------------	------	------	------

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	333,5	340,8	345,4
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt)	12 025	12 350	12 570
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (os.)	188 515	187 682	186 899

Źródło: GUS

Znacznemu zmniejszeniu ulega zużycie wody na mieszkańca. Jeszcze w 2015 roku wynosił 55,7m³. (Tabela 57) W latach 2017-2019 wskazania spadły do 35,6m³ na 1 mieszkańca Kielc. W stosunku do roku 2017 spadek ten wynosi 3,1m³ co stanowi 6,9%, a w stosunku do roku 2015 aż 36%.

Tabela 57. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca (m ³)	33,5	35,6	35,6

Źródło: GUS

8. SIEĆ GAZOWA

Poprawia się dostęp do sieci gazowej. W przeciągu 3 lat przybyło jej o 19 512 m, tym samym wzrasta liczba przyłączy. Rośnie zużycie gazu do ogrzewania mieszkań. Liczba ludności korzystającej z sieci gazowej wzrosła o 0,8% (Tabela 58).

Tabela 58. Wybrane informacje o sieci gazowej

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Długość czynnej sieci ogółem w m	359 213	370 073	378 725
Czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) (szt.)	9 516	9 841	10 089
Odbiorcy gazu (gosp.)	68 166	67 167	70 182
Zużycie gazu w MWh	327 262,5	312 279,1	324 432,2
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w MWh	190 743,1	184 850,3	212 510,2
Ludność korzystająca z sieci (os)	162 462	160 425	163 721

Źródło: GUS

**KIELCE
NOWOCZEŚNIE
ZARZĄDZANE**

1. FINANSE MIASTA

Dochody budżetu miasta Kielce w latach 2017 – 2019 zwiększały się w stosunkowo szybkim tempie, największy wzrost odnotowano w roku 2019 (Tabela 59). W 2019 było o 18,6% wyższe niż dwa lata wcześniej. Nieco inaczej sytuacja wyglądała z dochodami własnymi, które spadły w 2019. Dochody własne w roku 2019, w porównaniu do tych osiągniętych w roku 2017 spadły o 3,8%.

Tabela 59 Dochody budżetu miasta Kielce

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Dochody ogółem na 1 mieszkańca w zł	6 216,60	6 494,58	7 636,28
Dochody własne	3 125,16	3 401,33	3 542,03
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem %	50,3	52,4	46,38

Źródło: GUS

Wydatki miasta na 1 mieszkańca stale wzrastały. W 2019 roku przekraczały poziom sprzed dwóch lat o 18,7% (Tabela 60).

Tabela 60 Wydatki budżetu miasta ogółem na 1 mieszkańca

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Wydatki budżetu miasta Kielce ogółem na 1 mieszkańca w zł	6428,23	6996,78	7910,83

Źródło: GUS

Wzrost wydatków miasta Kielce dotyczył zarówno wydatków bieżących jak i majątkowych (Tabela 61). Wydatki bieżące wzrosły w 2019 roku o 12%, natomiast wydatków majątkowych o prawie 40%. Wzrósł również o 6% udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach miasta Kielce, w 2019 roku osiągnął poziom 20,1%.

Tabela 61. Wydatki budżetu miasta Kielce

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Wydatki bieżące	1 080 397 185,58	1 152 816 795,38	1 231 914 804,40
Wydatki majątkowe w tys. zł	188 123 278,78	220 895 598,54	312 801 362,78
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem %	14,1	15,9	20,1

Źródło: GUS

Analizując wydatki miasta (Tabela 62) na poszczególne działy, wzrost wydatków nastąpił w dziale Transport i łączność, Rodzina (co związane jest z Programem Rodzina +). Spadły wydatki na Administrację publiczną o 0,8%.

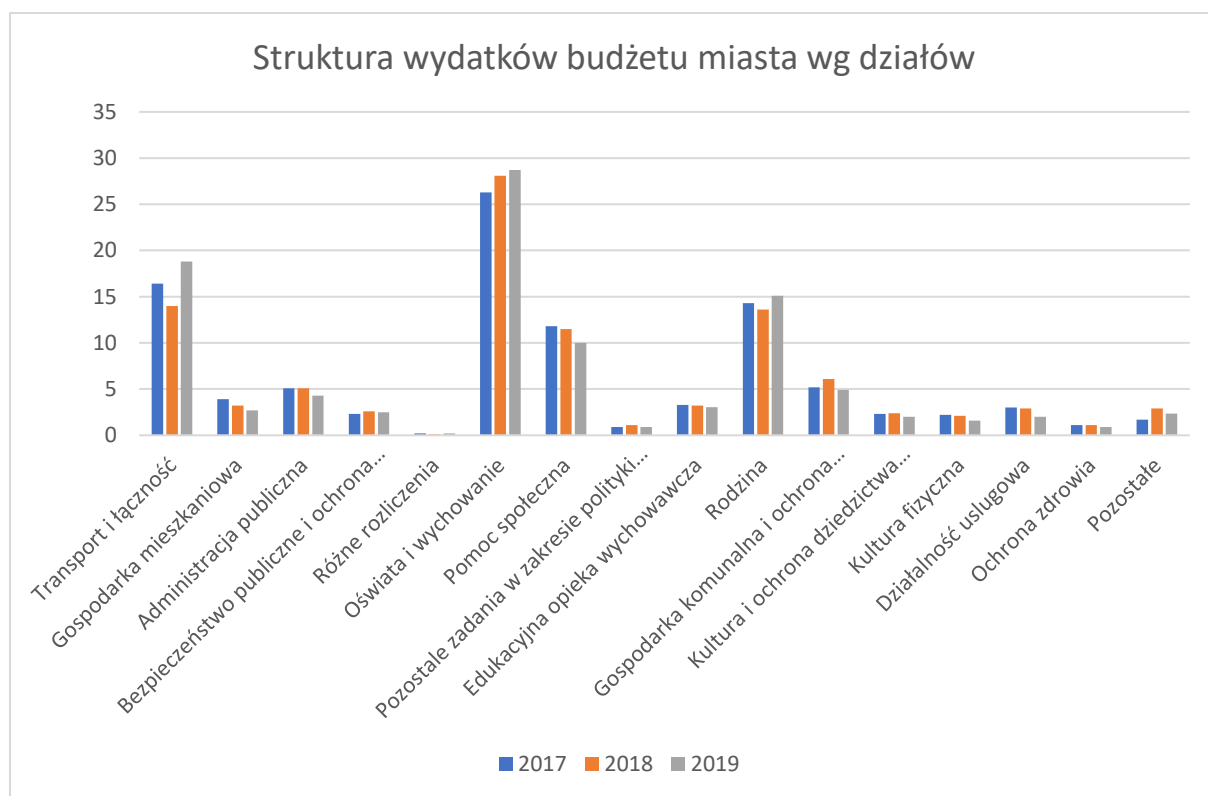
Tabela 62. Struktura wydatków budżetu miasta wg działów %

Struktura wydatków budżetu miasta wg działów %	2017	2018	2019
Transport i łączność	16,4	14	18,8
Gospodarka mieszkaniowa	3,9	3,2	2,7
Administracja publiczna	5,1	5,1	4,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2,3	2,6	2,5
Różne rozliczenia	0,2	0,1	0,2
Oświata i wychowanie	26,3	28,1	28,7
Pomoc społeczna	11,8	11,5	10

Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,9	1,1	0,9
Edukacyjna opieka wychowawcza	3,3	3,2	3,05
Rodzina	14,3	13,6	15,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5,2	6,1	4,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,3	2,4	2
Kultura fizyczna	2,2	2,1	1,6
Działalność usługowa	3	2,9	2
Ochrona zdrowia	1,1	1,1	0,9
Pozostałe	1,7	2,9	2,35

Źródło: GUS

Wykres 4 Struktura wydatków budżetu miasta wg działów

Źródło: opracowanie własne

2. PROJEKTY STRATEGICZNE

Miasto Kielce realizuje szereg inicjatyw o znaczeniu strategicznym. Działania podejmowane są przez Urząd Miasta Kielce, jak i jednostki podległe gminie. Widać znaczący wzrost realizacji i inwestycji i projektów o znaczeniu strategicznym (Tabela 63), które podlegają stałemu monitoringowi obejmującemu 100% działań, reguluje Zarządzenie Prezydenta Miasta nr 410/2016 z dnia 18 listopada 2016. Projekty te uwzględnione zostały w Raporcie z wdrażania Strategii Rozwoju Miasta Kielce na lata 2007-2020/czerwiec 2020.

Tabela 63. Projekty i inwestycje strategiczne

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba projektów strategicznych	2	8	13

Źródło: UM

Pionierskim i strategicznym projektem realizowanym przez miasto Kielce jest rozwój Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Informacji Publicznej, co przekłada się na pracę Urzędu i jednostek organizacyjnych. Liczba podsystemów działających w ramach systemu stale

wzrasta (Tabela 64), liczba rejestrów, liczba spraw również. Nieznacznie spadła liczba użytkowników systemu, ale trwa jego ciągły rozwój.

Tabela 64. Rozwój Zintegrowanym Systemie Zarządzania i Informacji Publicznej

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba podsystemów w Zintegrowanym Systemie Zarządzania i Informacji Publicznej	10	10	11
Liczba komórek włączonych do systemu	96	96	116
Liczba rejestrów prowadzonych w systemie	500	508	539
Liczba użytkowników systemu	1124	1212	1114

Źródło: UM

Urząd Miasta dąży do zwiększenia swojej dostępności, w celu poprawy usług publicznych powstają e-usługi, których liczba rośnie. Elementem systemu są e-usługi, dostępne karty mieszkańca, usługi możliwe do pobrania w wersji elektronicznej (np. deklaracja śmieciowa, CEDiG, PWPW, e-PUAP, MSIP).

Tabela 65. Elektroniczne konsultacje

Wyszczególnienie	2017	2018	2019
Liczba projektów	47	56	80
Liczba zwróconych formularzy	102 550	145 655	180 612

Źródło: UM

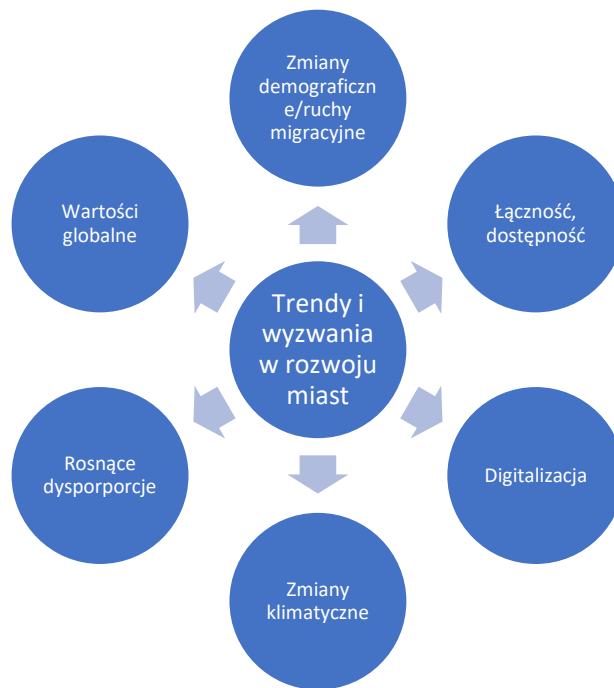
Tempo zmian społeczno-gospodarczych na całym świecie wymaga od miast ciągłej analizy otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego, benchmarkingu i obserwacji trendów w obszarze rozwoju miast. Działania takie pozwalają na dostosowanie stosowanych w zarządzaniu strategicznym narzędzi i instrumentów wspierających rozwój do pojawiających się nowych potrzeb.

Zakres analiz trendów powinien skupiać się na 4 obszarach, które są zgodne z Celami strategicznymi Strategii Rozwoju Miasta Kielce, tj.:

- trendów rozwoju społecznego – analizy w obszarze oferty usług miejskich zarówno dla mieszkańców miasta, jak i turystów, stała analiza ich potrzeb w obszarze jakości życia, zarówno w ujęciu geograficznym jak i demograficznym;
- trendów rozwoju gospodarczego – przegląd nowych koncepcji w zakresie wzrostu i rozwoju gospodarczego, analiza nowych zjawisk gospodarczych, trendów technologicznych wpływających na rozwój przedsiębiorstw co przekładają się na konkurencyjność miasta i politykę wsparcia;
- trendów rozwoju przestrzennego – analiza sposobów, w tym dobrych praktyk, rozwiązywania problemów przestrzennych, pojawiających się koncepcji zagospodarowania, trendów takich jak rozlewanie się (urban sprawl, czy kurczenie się miast), w tym aspekty środowiskowe;
- trendów w zakresie polityki miejskiej – przegląd koncepcji w zakresie zarządzania miastem w różnych dziedzinach, w tym informatyzacja.

Trendy i wyzwania w obszarze rozwoju obszarów miejskich poruszają zagadnienia z obszarów:

Wykres 5. Trendy i wyzwania w rozwoju miejskim

Źródło: Global Trends to 2030: The future of urbanization and Megacities, European Strategy and Policy Analysis System

Wybrane trendy w obszarze rozwoju miast

Niebieskie strefy (z ang. blue zones) i EkoDzielnice (z ang. EcoDistricts) promujące zdrowy tryb życia i długowieczność poprzez różnorodne przedsięwzięcia podejmowane przez miasto. Zasady niebieskiej strefy i ekodzielnic wiążą się z przemyślanym planowaniem i można je włączyć do projektów miejskich przy niewielkim wysiłku, szczególnie w przypadku nowych inwestycji typu greenfield. Oba podejścia mają za zadanie zmniejszenie śladu ekologicznego inwestycji i jej wpływu na środowisko. Przyświecające założenia tym koncepcjom to min.:

- Multimodalność – wsparcie zdrowego stylu życia poprzez promocję ruchu pieszego, rowerowego i transport zbiorowy, publiczny;
- Ochrona wody - zbieranie wody deszczowej do ponownego wykorzystania
- Energia alternatywna - wykorzystanie energii słonecznej lub innych naturalnych źródeł do wytwarzania energii;
- Zdrowie - promuje zdrowie, zdrowe żywienie, dostęp do siłowni zewnętrznych, programy profilaktyczne
- Materiały budowlane - unikanie użycia materiałów niebezpiecznych w realizowanych inwestycjach;
- Estetyka - architektura musi być piękna, innowacyjna, wrażliwa kontekstowo i stwarzać poczucie sąsiedzkiej tożsamości i własności.

W rozwiązaniach środowiskowych, trend **Net-Zero Standard**, co oznacza **zero odpadów netto**. Trend zakłada takie projektowanie przestrzeni, budynków zarówno użyteczności publicznej

jak i prywatnych, aby całkowicie wykorzystywać możliwości środowiska. Architektura powinna opierać się na „żywych budynkach”, ekologicznych rozwiązaniach. Przykładem są systemy zbierania wody deszczowej, toalety kompostowe, rozwiązania pozwalające na wykorzystanie energii słonecznej do swoich potrzeb, dążenie do realizacji inwestycji o 100% zerowej emisji dwutlenku węgla.

Dzielnice innowacyjne (z ang. innovation districts) – koncepcja powstała na początku 2000 roku w Barcelonie. Dzielnice innowacji to obszary geograficzne, w których wiodące instytucje i firmy łączą się i łączą ze start-upami, inkubatorami przedsiębiorczości i akceleratorami. Takie dzielnice są fizycznie zwarte, dostępne dla transportu publicznego, wyposażone w okablowanie techniczne i oferują mieszkania o różnym przeznaczeniu, biura i sklepy. Zamiast skupiać się na odrębnych branżach, dzielnice innowacyjne stanowią celowy wysiłek na rzecz tworzenia nowych produktów, technologii i rozwiązań rynkowych poprzez konwergencję różnych sektorów i specjalizacji - na przykład technologie informatyczne łączące się z naukami biologicznymi, energią lub edukacją. Mogą również skupić się na kulturze, żywności lub innych gałęziach przemysłu. Jeśli są odpowiednio zaaranżowane, zwiększają wpływy z podatków dla miast i podnoszą wartość terenów inwestycyjnych. Skupiają się często wokół uniwersytetu, szpitala, łącząc różne instytucje i wykorzystując ich potencjał. Przykład: Barcelona, Boston.

W obszarze rozwoju przestrzennego należy monitorować takie trendy jak **rozlewanie się sieci ulic miejskich (z ang. urban street-network sprawl)**. Badania wskazują, że w wielu miastach następuje globalny spadek łączności ulicznej spowodowany rozprzestrzenianiem się zabudowań miejskich i podmiejskich, które obejmują ślepe zaułki, ślepe uliczki i osiedla zamknięte. Wpływa to negatywnie m.in. na wykorzystanie transportu miejskiego, emisję CO₂.

Koncepcja **smart city – miasta inteligentnego**, gdzie technologie cyfrowe są wykorzystywane nie tylko do celów wydajności i produktywności, ale także do zapewniania lepszej jakości życia. Technologie inteligentnych miast mają potencjał do poprawy jakości życia w miastach w wielu obszarach (bezpieczeństwo, zdrowie, środowisko, mobilność, mieszkalnictwo socjalne i zatrudnienie, katastralna baza danych itp.) Inteligentne miasta kładą również duży nacisk na łączność i dostępność usług miejskich. Dzieje się to poprzez wykorzystanie nowych technologii Internetu Rzeczy (IoT), VR i AR (sztucznej, rozszerzonej rzeczywistości), Big Data sieci 5G do realizacji hiper-połączeń, co będzie miało zasadnicze znaczenie dla rozwoju innowacji w sektorze publicznym i prywatnym, zwłaszcza w kontekście administracji cyfrowej i usług hybrydowych. Miasto przyszłości jest miastem wzajemnie połączonym, w którym urzędnicy komunikują się ze sobą w ciągłym strumieniu danych, które w czasie rzeczywistym dostarczają społeczeństwu i gminie informacji. Wybrane przykłady rozwiązań IoT w ramach Smart City: (1) w transporcie inteligentne systemy transportowe wykorzystują czujniki do wykrywania zatorów i wąskich gardeł. Usprawnienia polegają również na kamerach, które kontrolują prędkość i ruch w celu badania wykroczeń. W ten sposób narzędzia te gromadzą informacje w czasie rzeczywistym, które mogą być wykorzystywane przez miejskie instytucje, aby transport był bezpieczniejszy i wydajniejszy. (2) W obszarze monitorowania wody i ścieków, urzędnicy

monitorujące mogą wykrywać wycieki, a także zmiany ciśnienia wody, aby określić, czy infrastruktura wodna działa prawidłowo. (3) W zakresie odpadów czujniki wykrywają ilość śmieci, dzięki czemu pracownicy mogą zmaksymalizować wydajność na swoich trasach zbiórki śmieci. (4) Oświetlenie uliczne połączone w jeden system wysyła informację o niedziałających elementach, wymagających interwencji. (5) W razie pożaru czujniki w budynkach i w wolnej przestrzeni (las) informują odpowiednie służby o zdarzeniu. (6) Drony mogą być wykorzystywane do egzekwowania prawa i gaszenia pożarów, do inspekcji infrastruktury i do monitorowania środowiska. Komercyjne zastosowania obejmują rolnictwo precyzyjne, fotografię lotniczą, a w niedalekiej przyszłości dostarczanie paczek.

VI. PODSUMOWANIE

Przemiany w Kielcach w latach 2017–2019 to czas realizacji projektów i przedsięwzięć, które wdrażają sukcesywnie założone cele Strategii Rozwoju Miasta Kielce. Znaczna część wskaźników pokazuje kontynuację głównych trendów obserwowanych w mieście Kielce w poprzednich latach. Nie odnotowano drastycznych spadków, wahań wskaźników w poszczególnych obszarach na minus. Wśród obserwowanych zmian przeważają te, które mają pozytywny charakter lub takie, gdzie sukcesywnie natężenie negatywnych procesów jest niwelowane.

- W obszarze *Kielce przyjazne dla mieszkańców* działania dążą do stworzenia warunków w mieście do dobrego jakościowo życia. Działania w tym zakresie obejmują przedsięwzięcia z zakresu rozwoju infrastruktury społecznej, dostępie do oferty kulturalnej, dostępności żłobków, przedszkoli, edukacji, jak również polepszenia życia seniorów i osób niepełnosprawnych i profilaktyki zdrowotnej. W tym obszarze podstawowym celem jest zachęcenie mieszkańców do pozostania w Kielcach oraz przyjezdnych do podejmowania decyzji o związaniu się z miastem na dłużej.
 - Wskaźniki statystyczne wskazują na wieloletni spadek liczby mieszkańców, a analizy prowadzone przez GUS prognozują, że liczba ludności dla Kielc do roku 2025 jeszcze spadnie i wyniesie 187 975. Saldo migracji zatrzymało się na poziomie -474 w roku 2019, co oznacza, że Kielce opuściło na stałe o 474 osoby więcej niż się tu osiedliło. Spadek nastąpił również w migracji wewnętrznej, gdzie do innych miast w kraju przeniosło się 553 osoby więcej niż się tu przeniosło. To niepokojący trend dla miasta Kielce, dlatego też, dla niwelacji tego trendu, miasto przypisało strategii szereg celów szczegółowych i działań o znaczeniu strategicznym.
 - Starzejące się społeczeństwo to trend nie odnoszący się wyłącznie do Kielc, jednak odnotowany również w tym mieście. Działania podejmowane przez placówki wspierające osoby starsze i niepełnosprawne oraz likwidacja barier na przestrzeni lat, mają za zadanie poprawić jakość życia tej grupy społecznej. Realizowana przez Miasto polityka zdrowotna jest odnotowywana we wzroście wskaźników związanych z liczbą programów profilaktycznych, min. dot.

zakażeń meningokokowych, szczepień przeciw grypie, prewencji ospy wietrznej i zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV i wzroście nieznacznym liczby dostępnych lekarzy.

- Jakość życia, to również poczucie bezpieczeństwa. Działania na rzecz bezpieczeństwa prowadzone przez służby, również odnotowują pozytywny trend. Wykrywalność przestępstw stale wzrasta. Ogółem wzrost w roku 2019 w stosunku do roku 2017 wyniósł 8,5%.
- Zasoby mieszkaniowe stopniowo się zwiększają z roku na rok. W 2019 roku liczba mieszkań na 1000 mieszkańców była większa o 3,58%. O 0,2% zwiększyła się również przeciętna wielkość mieszkań oddawanych do użytku. Są one dobrze dostosowane i wyposażone w niezbędne sieci sanitarno-techniczne na poziomie ponad 95%.
- *W obszarze Kielce atrakcyjne dla biznesu, osób przedsiębiorczych i kreatywnych, należy podkreślić, że liczba osób pracujących w Mieście Kielce stale wzrasta. Trend utrzymuje się od roku 2015. W roku 2019, aktywnych zawodowo było 87 000 osób, co oznacza, że wskaźnik zatrudnienia wyniósł 56,1% i wzrósł o 6,7% na przestrzeni lat 2017-2019. Większość mieszkańców pracuje w sektorze usług.*
 - Z roku na rok rosną wynagrodzenia w Kielcach. W roku 2019 wzrosły o 13,9% w stosunku do 2017. W porównaniu do średniej krajowej w 2019 roku wyniosły 94,2% na tle Polski.
 - Liczba podmiotów gospodarczych utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat. Wahania w tym obszarze nie są znaczące, w przeliczeniu na 10 tys. ludności była ona o 0,8% wyższa niż w 2017 r. i 2,1% wyższa niż w roku 2018. Dominują, jak w całym kraju firmy mikro, zatrudniające do 9 pracowników. Wśród firm nowo rejestrowanych spada liczba firm zaliczanych do sektora kreatywnego. Liczba ta zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2017 o 2,53%.
 - Wzrasta liczba miejsc noclegowych dostępnych w sektorze turystycznym, choć spadła liczba osób odwiedzających miasto.
 - Coraz lepiej Kielce są skomunikowane wewnątrz oraz na zewnątrz. Dostępność Kielc w stosunku do Warszawy, Krakowa, Katowic wzrosła, co można odczytać z pomiarów czasu dojazdu z miasta do miasta, który cały czas się skraca.
 - W mieście ogólnie wzrasta długość dróg, zarówno o nawierzchni twardej jak i tych o nawierzchni gruntowej. Wzrasta również dynamicznie liczba osób posiadających własny środek transportu (samochód osobowy lub motocykl).
- *W obszarze Zielone i czyste Kielce należy zaznaczyć, że podejmowane są działania, które mają polepszyć stan środowiska.*
 - Miasto boryka się jednak problemem jakości powietrza. W latach 2017 – 2019 nastąpił wzrost emisji zanieczyszczeń pyłowych w Kielcach.
 - Mimo spadku liczby mieszkańców Kielc, można odnotować wzrost ilości odpadów zbieranych z gospodarstw domowych i nieznaczny spadek z innych

źródeł. Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca w roku 2019 wyniosła 353 kg.

- Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem nieznacznie spadł o 0.1%. W okolicach 3% utrzymuje się jednak od 2015 roku i nie zmienia się znacząco. Liczba ubytków szczególnie w odniesieniu do drzew przewyższa liczbę nasadzeń realizowaną w mieście. Liczba nowych nasadzeń spadła o 72% w porównaniu do roku 2017. W tym samym czasie liczba ubytków w drzewach wzrosła o 42%.
- W obszarze *Kielce nowocześnie zarządzane* analizowane są działania skupione min. wokół idei Smart City, miasta inteligentnego.
 - Dochody budżetu miasta Kielce w latach 2017 – 2019 zwiększały się w stosunkowo szybkim tempie, największy wzrost odnotowano w roku 2019 (było o 18,6% wyższe niż dwa lata wcześniej). Nieco inaczej sytuacja wyglądała z dochodami własnymi, które spadły w 2019. Dochody własne w roku 2019, w porównaniu do tych osiągniętych w roku 2017 spadły o 3,8%. Wzrastają natomiast wydatki z budżetu na 1 mieszkańca Kielc.
 - Wzrasta stale liczba projektów i przedsięwzięć o znaczeniu strategicznym dla miasta Kielce, realizowanym przez sam Urząd jak i jednostki organizacyjne.
 - Zwiększenie dostępności Urzędu jest widoczne w rozbudowie Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Informacji Publicznej, gdzie kolejne podsystemy są uwalniane dla mieszkańców, e-usługi i rozwiązania usprawniające współpracę i monitoring celów strategii przez jednostki budżetowe.

Realizowane działania przez miasto wpisują się również w określonym stopniu w światowe trendy dotyczące wyzwań związanych z migracją ludności, ochroną środowiska, digitalizacją, między innymi poprzez konsekwentną realizację wizji smart city (miasta inteligentnego), zrównoważonego o jakości życia zabezpieczającej potrzeby mieszkańców.

1. Bank Danych Lokalnych
2. Global Trends to 2030: The future of urbanization and Megacities, European Strategy and Policy Analysis System
3. Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2017, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
<http://kielce.pios.gov.pl/raporty/raporty.htm>
4. Raport z wdrażania Strategii Rozwoju Miasta Kielce na lata 2007-2020/czerwiec 2020, www.um.kielce.pl
5. Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2018, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
<http://kielce.pios.gov.pl/raporty/raporty.htm>
6. Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2019, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
<http://kielce.pios.gov.pl/raporty/raporty.htm>
7. Trends in Smart City Development, case studies and recommendations – National League of Cities, Center for City Solutions and Applied Research, 2016.
8. The Street-network Sprawl Map - <https://sprawlmap.org/>

SPIS TABEL

Tabela 1. Ludność Kielc w latach 2017-2019.....	6
Tabela 2. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2017-2019	6
Tabela 3. Wskaźnik obciążenia demograficznego w osobach w latach 2017-2019	8
Tabela 4. Urodzenia żywe w latach 2017-2019	9
Tabela 5. Przyrost naturalny w latach 2017-2019	9
Tabela 6. Saldo migracji w latach 2017-2019	9
Tabela 7. Małżeństwa i rozwody w latach 2017-2019.....	10
Tabela 8. Zasoby mieszkaniowe	11
Tabela 9. Udział mieszkań wyposażonych instalacje w % mieszkań ogółem.....	11
Tabela 10. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w latach 2017-2019.....	12
Tabela 11. Liczba świadczeń profilaktycznych	12
Tabela 12. Kadra medyczna w latach 2017-2018	12
Tabela 13. Przeciętne trwanie życia w miastach województwa świętokrzyskiego.....	13
Tabela 14. Przeciętne dalsze trwanie życia mieszkańców w wieku 60 lat w miastach podregionu kieleckiego.....	13
Tabela 15. Integracja seniorów i osób niepełnosprawnych	14
Tabela 16 Bariery architektoniczne i ich likwidacja	14
Tabela 17 Liczba akcji informacyjno-promocyjnych skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych i uczestnicy	15
Tabela 18. Żłobki	15
Tabela 19. Wychowanie przedszkolne	16
Tabela 20. Szkoły w m. Kielce i liczba uczniów	16
Tabela 21. Liczba uczących się w Kielcach na wszystkich etapach	17
Tabela 22. Biblioteki, filie, księgozbiory	18
Tabela 23. Centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice	19
Tabela 24. Teatry i liczba widzów.....	19
Tabela 25. Obiekty kinowe i liczba widzów	20
Tabela 26. Muzea i odwiedzający	20
Tabela 27. Przestępstwa stwierdzone przez Policję na 1000 mieszkańców.....	21
Tabela 28. Wskaźniki wykrywalności przestępstw	21
Tabela 29 Pracujący i reprezentowane sektory.....	23
Tabela 30 Bezrobocie	23
Tabela 31 Osoby poprzednio pracujące zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu.....	24
Tabela 32. Przeciętne wynagrodzenie brutto.....	24
Tabela 33. Średnia cena za 1 m2 lokali mieszkalnych.....	25
Tabela 34. Liczba sprzedawanych mieszkań	25
Tabela 35. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	26
Tabela 36. Podmioty wg klas wielkości na 1000 mieszkańców ogółem	26

Tabela 37. Podmioty nowo zarejestrowane	26
Tabela 38. Podmioty wykreślone z rejestru REGON	27
Tabela 39. Obiekty hotelowe i pensjonaty, i miejsca noclegowe	27
Tabela 40. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych	28
Tabela 41. Drogi publiczne gminne	29
Tabela 42. Pojazdy w Kielcach	29
Tabela 43. Ścieżki rowerowe w Kielcach	29
Tabela 44. Czas dojazdu do Kielc	30
Tabela 45. Emisja zanieczyszczeń powietrza	32
Tabela 46. Stężenie substancji	33
Tabela 47. Odpady	34
Tabela 48. Odpady selektywne w ogóle odpadów	34
Tabela 49. Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem	35
Tabela 50. Nasadzenia i ubytki drzew i krzewów	35
Tabela 51. Odbiorcy energii i zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca (kWh)	36
Tabela 52. Rozbudowa sieci ciepłowniczej	36
Tabela 53. Wybrane dane o ściekach	36
Tabela 54. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności	37
Tabela 55 Wybrane informacje o sieci kanalizacyjnej	37
Tabela 56. Wybrane informacje o sieci wodociągowej	37
Tabela 57. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	38
Tabela 58. Wybrane informacje o sieci gazowej	38
Tabela 59 Dochody budżetu miasta Kielce	40
Tabela 60 Wydatki budżetu miasta ogółem na 1 mieszkańca	40
Tabela 61. Wydatki budżetu miasta Kielce	41
Tabela 62. Struktura wydatków budżetu miasta wg działów %	41
Tabela 63. Projekty i inwestycje strategiczne	43
Tabela 64. Rozwój Zintegrowanym Systemie Zarządzania i Informacji Publicznej	44
Tabela 65. Elektroniczne konsultacje	44

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Obciążenie demograficzne osób w wieku przedprodukcyjnym osobami w wieku poprodukcyjnym - w latach 2017-2019	8
Wykres 2. Prognoza liczba ludności na lata 2017-2025	10
Wykres 3 Księgozbiór na 1000 ludności (wolumin)	18
Wykres 4 Struktura wydatków budżetu miasta wg działów	42
Wykres 5. Trendy i wyzwania w rozwoju miejskim	45